

ODBORNÁ PRAX

Technika kŕmenia a zostavenie kŕmnej dávky

NÁRODNÝ PROJEKT

„Zlepšenie stredného odborného školstva v Prešovskom samosprávnom kraji“

„Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci operačného programu Ľudské zdroje“

Fázová výživa dojníc

Ing. Veronika Dziaková

Obsah

Výživa dojníc

- Správna výživa dojníc
- Nesprávna výživa dojníc

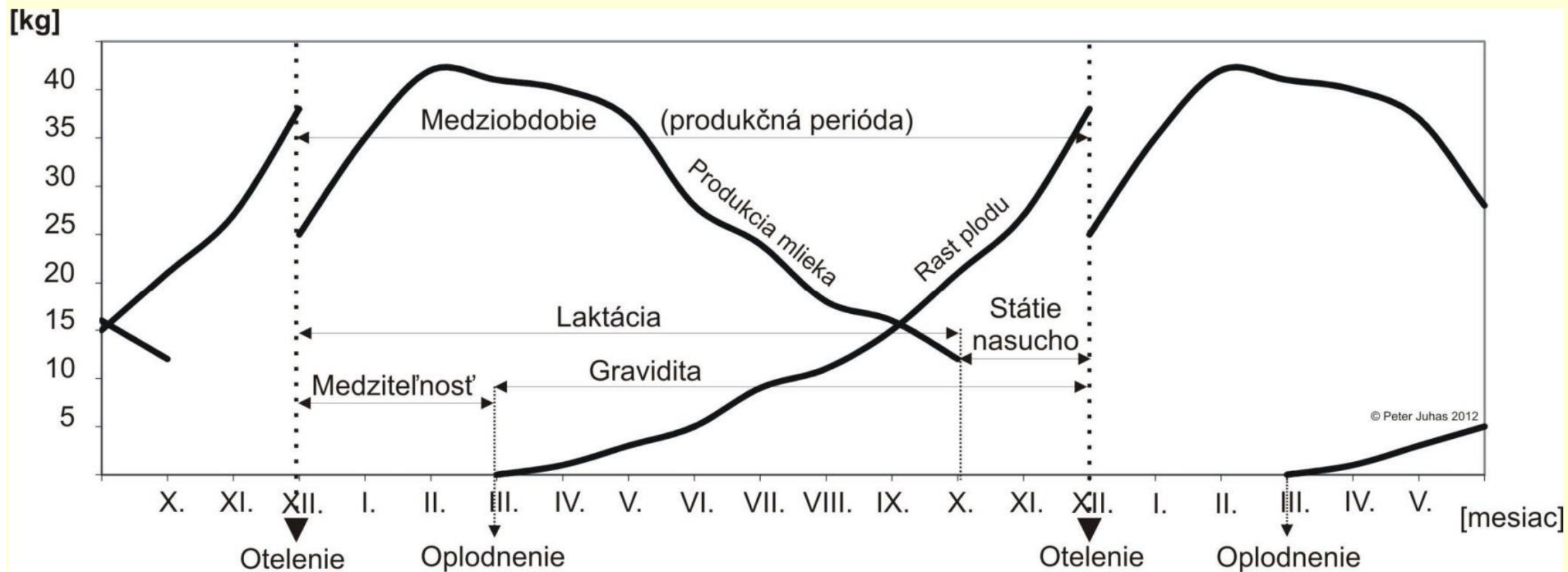
Fázová výživa dojníc

- Výživa dojníc v období od otelenia po prvých 120 dní laktácie.
- Výživa dojníc od 120 do 200 dní laktácie.
- Výživa dojníc od 200 dňa laktácie po obdobie státia na sucho.
- Výživa dojníc v období státia na sucho do otelenia.

Výživa dojníc

- ➔ Rozhodující faktor působící na mléčnu žlázu.
 - ➔ Má vplyv na užítkovosť:
 - svojou akosťou,
 - množstvom,
 - obsahom živín,
 - špecifický účinných látok.
 - ➔ Rozvrhnutá podľa etapy produkčného a reprodukčného cyklu.
-

Výživa dojnic podľa etapy produkčného a reprodukčného cyklu

Správna výživa dojníc

➔ Zabezpečenie:

- potrebnej energie,
 - zásobovania:
 - živinami,
 - minerálnymi látkami,
 - vitamínmi,
 - stimuláciou činnosti bachorových mikroorganizmov,
 - maximalizáciou schopnosti zvierat odolávať chorobám.
-

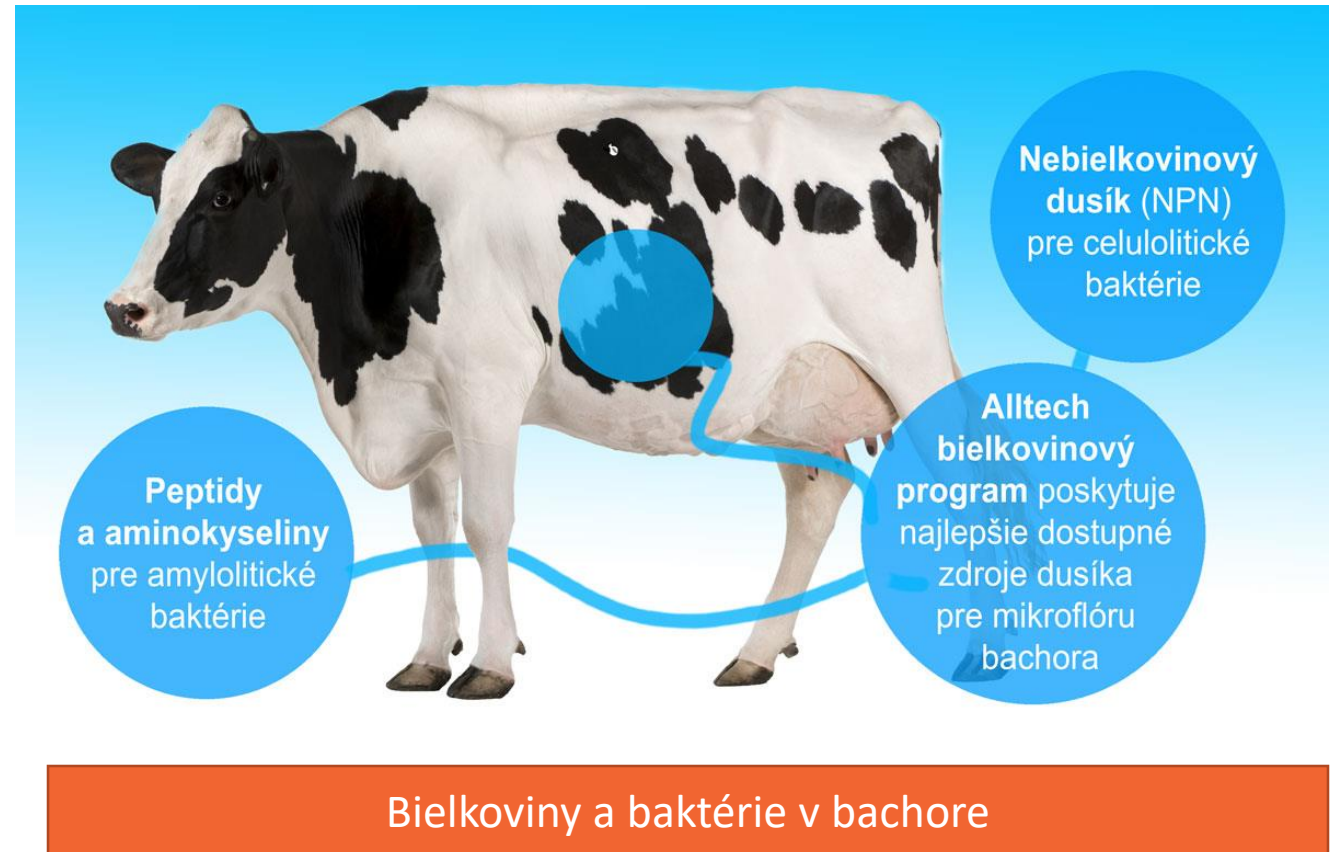
Bachor dojnic

„**Biotováreň**“, kde mikrobiálnou činnosťou z nestráviteľnej vlákniny vznikajú:

- unikavé mastné kyseliny,
- živiny,
- vitamíny,
- bielkoviny.

Mikrobiálne trávenie

- Prebieha činnosťou baktérií, protozoí a kvasiniek.

Výživa dojníc

Vláknina

- ➔ Zvyšuje príjem sušiny a bráni vzniku acidózy.
- ➔ Zastúpená v kŕmnej dávke vyvážene.

Dusíkaté látky

- ➔ Potrebné na začiatku laktácie.
- ➔ Produkujú potrebné množstvo mikrobiálneho proteínu = mliečna úžitkovosť.

Výživa dojníc

Veľkosť častíc	Význam	Zastúpenie v TMR
19 mm	Tvorí tzv. bachorový matrac	2 – 8 %
7,8 – 19 mm	Hlavný substrát pre mikrobiálnu fermentáciu	30 – 50 %
1,3 – 7,8 mm	Rýchle fermentovanie pre uvoľňovanie energie	30 – 60 %
Najmenšie častice pod 1,3 mm	Veľmi rýchle fermentovanie	Max. 20 % Pri väčšom zastúpení môžu byť príčinou vzniku bachorovej acidózy

Neprávna výživa dojnic

➔ Prejavuje sa:

- znížením mliečnej produkcie,
 - zmenou v zastúpení zložiek mlieka,
 - metabolickými ochoreniami,
 - znížením rastu a prírastkov,
 - znížením schopnosti reprodukcie – nástup ruje, prejav ruje, oplodnenia, pôrodov, zadržanie placenty,
 - zhoršením celkového zdravotného stavu.
-

Fázová výživa dojníc

- ➔ Diferencuje sa podľa fáz laktácie.
 - ➔ Využíva produkčné parametre.
 - ➔ Zvyšovaním sa mliečnej produkcie dojníc po otelení sa zvyšujú nároky na prísun živín krmivami a ich efektívne využitie.
 - ➔ Reguluje zloženie TMR a príjem energie.
 - ➔ Princíp spočíva v stimulácii fyziologických procesov s adekvátnou výživou.
-

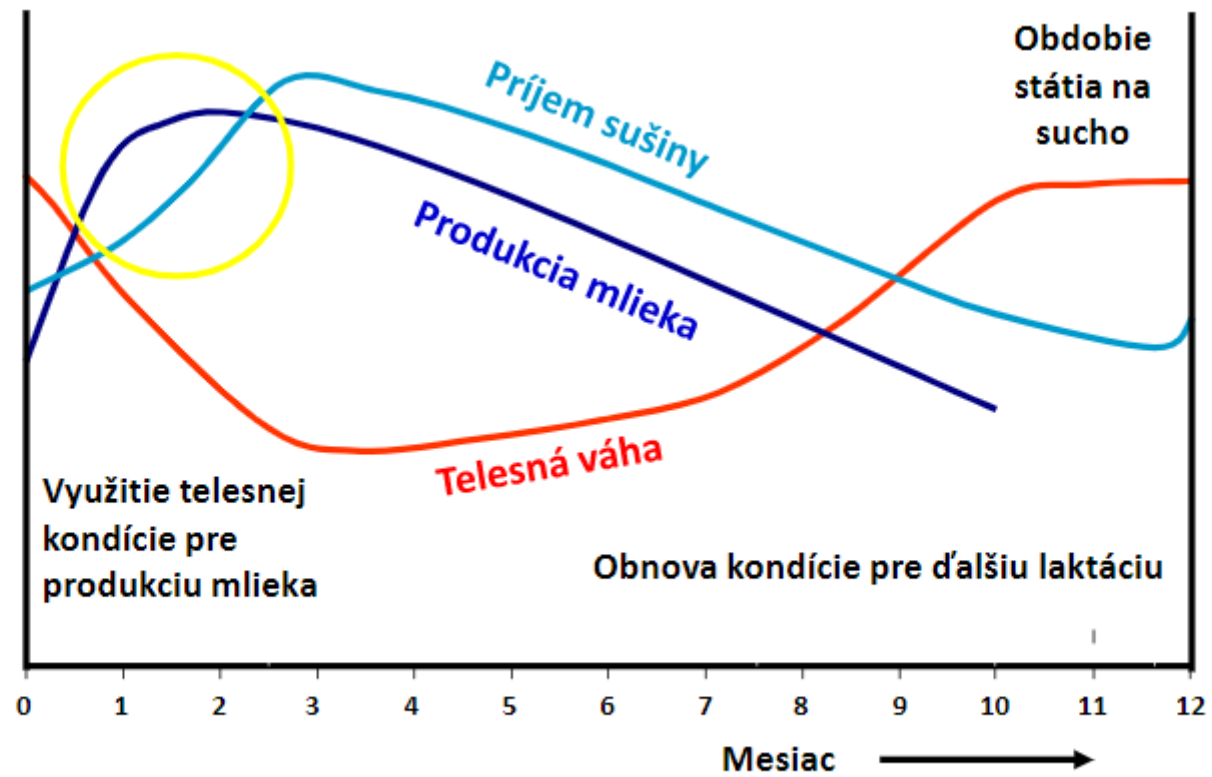
Fázy výživy dojníc

- ➔ Výživa dojníc v období od otelenia po prvých 120 dní laktácie.
 - ➔ Výživa dojníc od 120 do 200 dní laktácie.
 - ➔ Výživa dojníc od 200 dňa laktácie po obdobie státia na sucho.
 - ➔ Výživa dojníc v období státia na sucho do otelenia.
-

Výživa dojníc v období od otelenia po prvých 120 dní laktácie

- ➔ Začiatok laktácie.
 - ➔ Zvýšená denná produkcia mlieka.
 - ➔ Vyrastajú nároky na:
 - potrebu živín,
 - potrebu energie.
-

Vrchol laktácie a vrchol sušiny

Výživa v tejto fáze

- ➔ Skrmovanie kvalitne konzervovaného krmiva.
 - ➔ Vhodná štruktúra TMR (*total mixed ration*).
 - ➔ Podstatou sú dva druhy objemových krmív – sacharidové a bielkovinové, dopĺňané jadrovými krmivami, vitamínovými a minerálnymi prísadami.
 - ➔ Jadrové krmiva sa pozvoľna navyšujú.
 - ➔ Podáva sa nápoj z ovseného šrotu a pšeničných otrúb.
 - ➔ Prvé 3 – 4 týždne po pôrode zvyšujeme dávky krmiva do doby, kým dojnica prestáva na vyššie dávky reagovať väčšou produkciou mlieka.
-

Štruktúra TMR

Zdroje problémov po pôrode

➔ Z hľadiska výživy:

- kvalita krmovín,
 - negatívna energetická bilancia organizmu pred pôrodom,
 - problémy s mykotoxínmi,
 - znížená koncentrácia vápnika v krvi,
 - manažment kŕmenia,.
-

Výživa dojníc v období od 120 do 200 dní laktácie

- ➔ Začína dosiahnutím laktačného vrcholu.
 - ➔ Príjem živín a energie pre tvorbu mlieka je plne hrađený z krmnej dávky.
 - ➔ Nadhodnotená krmna dávka spôsobuje stučnenie.
 - ➔ Rozdeľujeme stádo do produkčných skupín a krmíme nutrične vhodnou TMR.
 - ➔ Na telesnú kondíciu má vplyv príjem jadrových krmív; podiel jadrovej časti v sušine krmnej dávky tvorí 25 – 35%.
-

Nedodržané výživové nároky v medziobdobí

➔ Ovpływňujú:

- zdravotný stav,
 - reprodukciu,
 - zníženú produkciu mlieka,
 - znížená koncentrácia bielkovín a tuku v mlieku,
 - zvyšovanie počtu somatických buniek,
 - predispozícia k nádorovým ochoreniam.
-

Výživa v období od 200 dňa laktácie po obdobie státia na sucho

- ➔ Skrmovanie krmiva s vysokým obsahom stráviteľnej vlákniny s adekvátnym množstvom dusíkatých látok.
 - ➔ Jadrové krmivá s nízkym podielom obilnín; znížiť o 10 – 15 %.
 - ➔ Nadbytočné krmenie je príčinou ochorení, ktoré nie je možné vyliečiť.
 - ➔ Využívame rovnaké princípy ako v období od otelenia do 100 dní laktácie.
-

Výživa v období státia na sucho do otelenia

- ➔ Plánované ukončenie laktácie.
 - ➔ Obmedzenie objemových krmív.
 - ➔ Pripraviť steny a obsah bachoru na využitie živín po otelení.
 - ➔ Vysoký podiel energie a ostatných živín spôsobuje:
 - ťažšie telenie,
 - zadržanie lôžka,
 - oneskorenú involúciu maternice,
 - výskyt metabolických porúch.
-

Porovnanie štruktúry TMR

Krémna dávka pre laktujúce
dojnice

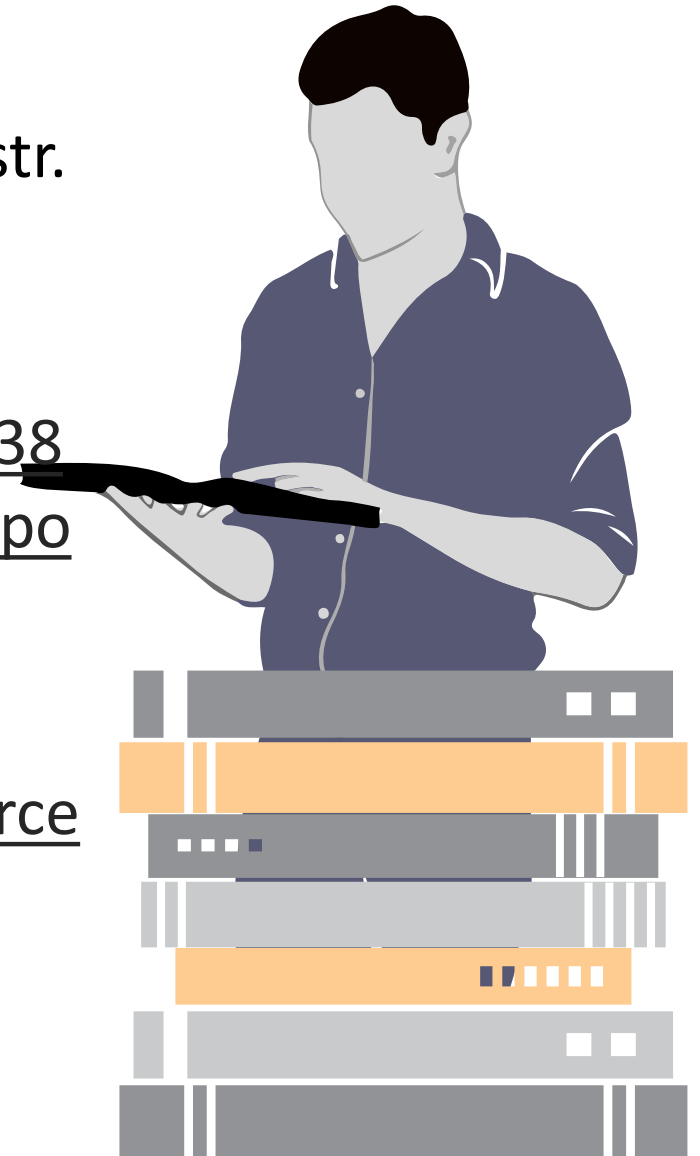
Krémna dávka pre dojnice v období
státia na sucho

Použité zdroje

1. Brestenský et al.: 2015 Chov hospodárskych zvierat, str. 93, ISBN 978-80-89418-41-1
2. Fázová výživa dojníc v daném zemědělském podniku https://dspace.jcu.cz/bitstream/handle/123456789/38964/Fazova_vyziva_dojnic_v_danem_zemedelskem_podniku.pdf?sequence=1&isAllowed=y
3. Fázová výživa dojníc v daném zemědělském podniku https://theses.cz/id/13crrv/Tom_Vacek_diplomov_prce.pdf

Stredná odborná škola agropotravinárska a technická, Kežmarok

 Kušníerska brána 349/2, 060 01 Kežmarok

 <https://www.soskezmarok.sk/>

 sekretariat@soskezmarok.sk

 +421 52 4523040

Učiteľ

Ing. Veronika Dziaková

 dziakova.veronika@gmail.com

Ďakujem za
pozornosť.